

RAPORT ANUAL

conform Regulamentului C.N.V.M. nr. 1/2006 pentru exercițiul financiar 2012
S.C. IAR S.A.

Sediul social: str. Aeroportului nr. 1, localitatea Ghimbav, jud. Braşov

Numărul de telefon / fax: 0268-475107; 0268-476981

Numărul și data înregistrării la Oficiul Registrului Comerțului: J08/IV/21.01.1991.

Cod Unic de Înregistrare: 1132930

Codul fiscal: RO1132930

Piața reglementată pe care se tranzacționează valorile mobiliare emise: Bursa de Valori București – Piața RASDAQ

Capitalul social subscris și vărsat: 47.197.132,50 RON

Principalele caracteristici ale valorilor mobiliare emise de societatea comercială: 18.878.853 acțiuni nominative, dematerializate, în valoare nominală de 2,50 lei fiecare.

Evidența acționarilor și a acțiunilor deținute de aceștia este ținută pe bază de contract de către S.C. Depozitarul Central S.A., cu sediul în București, Sector 1, str. Făgăraș nr. 25.

1. ANALIZA ACTIVITĂȚII S.C. IAR S.A.

1.1.a. Activitatea de bază a societății

Activitatea principală desfășurată de societate este cea prevăzută la clasa 3316 – “Repararea și întreținerea aeronavelor și navelor spațiale”, ce face parte din grupa 331 “Repararea articolelor fabricate din metal, repararea mașinilor și echipamentelor”, diviziunea 33 “Repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor.”

Obiectul de activitate (atât cel principal, cât și cel secundar), stipulat prin Actul Constitutiv al S.C. IAR S.A, se constituie din activități definite și codificate în conformitate cu Clasificarea Activităților din Economia Națională – CAEN, astfel cum a fost actualizată prin Ordinul nr 337/20.04.2007 emis de Președintele Institutului Național de Statistică.

1.1.b. S.C. IAR S.A. a luat ființă prin restructurarea întreprinderii de stat ICA Ghimbav, temeiul juridic de constituire fiind H.G. 1200/1990.

1.1.c. Fuziuni sau reorganizări semnificative pe parcursul exercițiului financiar 2012 – nu este cazul.

1.1.d. Achiziții sau înstrăinări de active: în anul 2012 nu s-au înregistrat achiziții / înstrăinări semnificative de active.

1.1.e. Rezultatele economico-financiare înregistrate de societate la finele anului 2012 arată faptul că S.C. IAR S.A. a înregistrat profit pe total activitate, societatea continuând să fie o societate rentabilă.

1.1.1. Elemente de evaluare generală

La finele anului 2012, principalii indicatori economico-financiar înregistrați de S.C. IAR S.A. se prezintă astfel:
lei

1. Cifra de afaceri netă	41618965
2. Producția vândută	37153710
3. Venituri totale, din care:	39218372
- venituri din exploatare	35341287
- venituri financiare	3877085
4. Cheltuieli totale, din care:	37584913
- cheltuieli pentru exploatare	36295759
- cheltuieli financiare	1289154
din care: dobânzi	0
5. Profit brut	1633459
6. Profit net	1158725

Din perspectiva sistemului de management al calității se constată următoarele:

- *sistemul de management al calității implementat în SC IAR SA a fost auditat în 2012 de către AEROQ București, în scopul:*
 - o *menținerii valabilității Certificatului nr. 004A, în conformitate cu standardul SR EN 9100, emis inițial în 2008.*
 - o *menținerii valabilității Certificatului nr. 007, în conformitate cu standardul SR EN 9001, emis inițial în 1997.*
- *sistemul de management al calității implementat în SC IAR SA a fost auditat începând din 2011 de către Organismul Militar de Certificare, Acreditare și Supraveghere (OMCAS) din cadrul Departamentului pentru Armamente al MAPN împreună cu reprezentantul NATO (din partea USA), auditul finalizându-se în iunie 2012, acțiune soldată cu obținerea Certificatului nr. 11 din 2012, în conformitate cu AQAP 2110 (Cerințe NATO referitoare la asigurarea calității în proiectare, dezvoltare și producție) pentru proiectarea și producția de aeronave (SA/IAR 330 PUMA, SA/IAR 316B Alouette III), sisteme și echipamente de aviație, modernizare produse aeronautice, piese de schimb pentru aeronave, verificări, testări, întreținere și reparații produse aeronautice*
- *prin parcurgerea auditurilor anuale de supraveghere și extindere a domeniului aprobat, efectuate de Autoritatea Aeronautică Civilă Română, s-a menținut autorizarea SC IAR SA ca organizație de producție, ce a fost acordată în baza EASA PART 21G, și autorizarea ca organizație de întreținere, ce a fost acordată în baza EASA PART 145;*
- *societatea a fost auditată de către SC Eurocopter România SA de două ori (un audit furnizor de secundă parte - magazie "materiale client" și un audit furnizor secundă parte – reparații piese critice, verificări echipamente, procese speciale și metrologie), în scopul menținerii calității de furnizor atestat pentru activități de mentenanță și fabricație de piese și subansamble.*
- *au fost efectuate 18 audituri interne (14 de sistem și 4 de produs) pentru a verifica aplicarea procedurilor sistemului de management al calității în compartimentele de proiectare, aprovizionare, planificarea și urmărirea producției, secții de producție, inspecția calității, resurse umane, identificându-se un număr de 28 neconformități;*
- *sistemul de calitate a fost îmbunătățit prini actualizarea a 8 proceduri și 5 instrucțiuni existente;*

Totodată, privitor la sistemul de control intern managerial, sistem implementat în SC IAR SA ca urmare a Ordinului MFP 946/2005 și scrisorii MECMA nr. 61678/2010, s-au elaborat 8 proceduri de sistem și operaționale în vederea conformării cu prevederile Codului controlului intern, proceduri care vin să completeze seria de proceduri/ instrucțiuni existente deja în cadrul sistemului de management al calității.

1.1.2. Evaluarea nivelului tehnic al S.C. IAR S.A. Brașov

1.1.2.1. Principalele produse realizate și servicii prestate

Oferta de produse și servicii a societății poate fi structurată astfel:

- **elicoptere IAR 330L Puma** (licență SNIAS AEROSPATIALE, actualmente EUROCOPTER): *second hand și servicii conexe (fabricație piese schimb, întreținere, reparații, modernizări, școlarizare piloți și tehnicieni, asistență tehnică);*
- **elicoptere IAR-330 L Puma SOCAT, SOCAT NATO și NAVAL:** *modernizare elicopter 330 L Puma cu sistemul avansat de avionică și armament SOCAT, SOCAT NATO și NAVAL;*
- **elicoptere SA 330 SM:** *modernizare elicopter 330 Puma cu motoare Makila 1A1, pilot automat în 4 axe, nou sistem de avionică integrată, sistem de monitorizare a parametrilor de funcționare a motoarelor etc.*
- **elicoptere IAR 316 B Alouette III** (licență SNIAS AEROSPATIALE, actualmente EUROCOPTER): *second hand și servicii conexe (incluzând fabricație piese de schimb, întreținere, reparații, modernizări, școlarizare piloți și tehnicieni, asistență tehnică, etc)*

Dinamica ofertei de produse este o consecință a următoarelor acțiuni:

- *sistarea, în ultimii ani, a fabricației elicopterului ușor mono-motor IAR 316B Alouette III (motiv principal – atingerea limitei de viață) și a elicopterului IAR 330 PUMA, în principal ca urmare a faptului că a fost sistată fabricația motoarelor noi TURMO IVCA și a ansamblelor mecanice (TURBOMECA și EUROCOPTER Franța nemaisusținând importul de completare necesar producătorului intern).*
- *derularea, în ultimii ani, a următoarelor programe de modernizare, după cum urmează:*
 - *modernizarea elicopterului IAR 330L Puma cu sistem SOCAT, NATO și NAVAL;*
 - *modernizarea elicopterului SA/IAR 330 Puma în varianta SA 330 SM.*

1.1.2.2. Piete de desfacere

a. Principalii clienți pentru produsele societății sunt:

- **pe plan intern:** Ministerul Apărării Naționale, Serviciul Român de Informații, Ministerul Administrației și Internelor, S.C. Eurocopter România S.A.
- **pe plan extern:** GHQ/DGP EAU, RAF Oman, Lebanese Air Forces, Eurocopter SAS, Kuka Systems GmbH Germania.

b. Piața potențială

- Piața potențială internă

SC IAR SA a avut în vedere ca în anul 2012 să asigure serviciile de întreținere, reparații și reparații capitale pentru flotele de elicoptere IAR 316B Alouette III și IAR 330 Puma deținute de beneficiarii interni: M.Ap.N, M.A.I., S.R.I., precum și pe cele de modernizare a lor, conform cerințelor beneficiarilor.

În cursul lunii decembrie 2012 SC IAR SA a încheiat cu Ministerul Apărării Naționale, prin Unitatea Militară 02550 București, în temeiul OUG 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, contractul de furnizare nr 31/2/043-C/28.02.2013 având ca obiect "Modernizare elicopter faza 2 B", în valoare de 67.975.450,88 lei, inclusiv TVA. Sunt vizate cele 3 elicoptere aparținând Statului Major al Forțelor Navale, contractul urmând să se deruleze în perioada 2013-2015.

SC IAR SA are în vedere să continue și pe viitor colaborarea cu societatea mixtă SC Eurocopter România SA, prin asigurarea unor lucrări de întreținere și reparații componente elicoptere, precum și piese de schimb pentru elicopterele de tip SA 316B Alouette III și SA 330 Puma, atât pentru uzul propriu, cât și pentru lanțul de distribuție al Eurocopter SAS.

SC IAR SA este, de asemenea, preocupată de implicarea în realizarea obligațiilor de off-set existente în prezent și care vor rezulta ca urmare a inițierii programelor strategice de înzestrare a instituțiilor publice din România în următoarele direcții:

- a) activități de fabricație a structurilor de aeronave
- b) activități de fabricație a cablajelor electrice pentru aeronave
- c) alte activități cu profil aviativ.

SC IAR SA intenționează să extindă lucrările privind fabricația de piese de schimb și asigurarea reparațiilor de subansamble pentru Aeroclubul României, pentru următoarele produse cu aripă fixă dezvoltate în trecut de societate: IS 29D2, IS28B2, IS 28M2, IAR 46S.

- **Piața potențială externă** - SC IAR SA urmărește încheierea unui contract de tip „Follow on Suport” cu MOD Pakistan în vederea susținerii flotelor de elicoptere IAR 330 Puma, IAR 330 Puma SM și Alouette III deținute această țară. În plus, se urmărește creșterea volumului de comenzi și servicii în cadrul Contractului Follow on Support încheiat cu Lebanese Air Forces și reluarea serviciilor pe piața omaneză (Royal Airforce Oman) și cea indoneziană (Indonesian Airforces). SC IAR SA urmărește, de asemenea, încheierea unor contracte de fabricație piese de schimb/ansambluri pentru diverse firme din industria aeronautică europeană.

SC IAR SA intenționează să extindă lucrările privind fabricația de piese de schimb și asigurarea reparațiilor de subansamble pentru deținătorii externi de plane și motoplanoare din gama de produse cu aripă fixă dezvoltate în trecut de societate: IS 29D2, IS28B2, IS 28M2.

1.1.2.3. Ponderea fiecărui produs din totalul vânzărilor

mii Lei - fără TVA

Vânzări în funcție de tipul de produse	anul 2008	anul 2009	anul 2010	anul 2011	anul 2012
Modernizare elicoptere IAR 330 PUMA+RK	76,40%	42,69%	20,09%	63,77%	39,08%
Piese de schimb și servicii pt. elicoptere	22,15%	55,30%	72,26%	29,02.%	46,22%
Avioane, motoplanoare-piese schimb, reparații, diverse aviatice	0,52%	0,11%	0,27%	1,15%	6,23%
Produse neaviatice	0,93%	1,90%	7,38%	6,06%	8,47%

1.1.2.4. Produse noi avute în vedere, pentru care se va afecta un volum substanțial de active în exercițiul financiar 2012: - nu este cazul

1.1.3. Evaluarea activității de aprovizionare tehnico-materială

Având în vedere faptul că fabricarea / repararea de aeronave se face cu respectarea strictă atât a unor cerințe privind materialele și echipamentele utilizate, cât și a unor cerințe conform cărora furnizorii trebuie să dețină autorizări specifice, asigurarea tehnico-materială s-a făcut cu preponderență din import, de la furnizori autorizați.

SC IAR SA are ca **furnizori externi** firme consacrate, de renume mondial, cum ar fi Eurocopter SAS, Collins, Thales, Sagem, Turbomeca, etc, care conferă siguranță relațiilor contractuale pe care societatea le are cu aceștia.

Principalii **furnizori interni** sunt, pe de o parte, cei ce activează în domeniul aeronautic (SC Turbomecanica SA și SC Aeroteh SA din București, SC Aerostar SA Bacău, SC Eurocopter România SA), iar pe de altă parte, furnizorii de materii prime și materiale ce respectă standardele de calitate impuse prin licențele de fabricație utilizate de SC IAR SA.

Furnizorii interni conferă, la rândul lor, siguranță relațiilor contractuale încheiate cu S.C. IAR S.A.

Prețurile se stabilesc prin negocieri directe, cu furnizorii.

Societatea își asigură utilitățile pe bază de contract, de la: Electrica S.A. Sucursala Brașov - energie electrică, Distrigaz S.A. Sucursala Brașov - gaz metan, R.A. Direcția Apelor Olt Rm Vâlcea S.G.A. Brașov – apă.

1.1.4. Evaluarea activității de vânzare

1.1.4.1. Evoluția vânzărilor pe piața internă și externă. Perspective

Valorificarea produselor societății în anul 2012 s-a realizat atât pe piața internă (91,57% din total vânzări), cât și pe cea externă (8,43% din total vânzări).

a. Activitatea de export

Ațiunile de vânzare la export s-au derulat pe următoarele 4 relații distincte: SOC EAU, RAF Oman, MOD Liban, Kuka Systems GmbH Germania.

Valoarea exporturilor realizate în cadrul comenzilor și a contractelor din anul 2012 s-a ridicat la suma de 792,14 mii EURO, sumă echivalentă cu 3.513,36 mii lei. Realizările la export în anul 2012 au crescut față de realizările anului precedent.

Rezultatele la export în anul 2012 au fost negativ influențate de nefinalizarea negocierilor cu MOD Pakistan în vederea încheierii unui contract de tip follow on support pentru asigurarea de către SC IAR SA a lucrărilor de mentenanță, modernizare, școlarizare personal, asistență tehnică în ceea ce privește elicopterele de tip IAR 330 PUMA, IAR 330 PUMA SM și IAR 316B Alouette III deținute de această țară.

Făcând o comparație pentru perioada 2010-2012, din punct de vedere al tipurilor de produse valorificate, se constată următoarele modificări în structura exporturilor:

% din exportul anual realizat	elicoptere modernizate	piese de schimb și servicii pentru elicoptere	avioane – piese de schimb și reparații
Anul 2010	17,34%	82,48%	0,18%
Anul 2011	0%	34,43%	65,58%
Anul 2012	0%	99,73%	0,27%

b. Vânzări pe piața internă

La intern s-au derulat și realizat în anul 2012 comenzi și contracte în valoare totală de 38.132,21 mii lei (fără TVA). Această valoare reprezintă produse, reparații/revizii elicoptere, piese de schimb, servicii, asistență tehnică și materiale, după cum urmează:

1. Beneficiar: Ministerul Apărării Naționale - Departamentul pentru Înzestrare:
- 2.383,56 mii lei (fără TVA): capabilități echipamente elicoptere IAR 330 PUMA și diverse,
2. Beneficiar: Ministerul Apărării Naționale - Statul Major al Forțelor Aeriene: 12.486,99 mii lei (fără TVA): 2 revizii P4 cu lucrări suplimentare – elicopter IAR 330, reparații echipamente și agregate, aplicare buletine service, asistență tehnică;
3. Beneficiar: Ministerul Apărării Naționale - Statul Major al Forțelor Navale: 4.950,53 mii lei (fără TVA):, piese schimb, dispozitive, reparații echipamente - elicoptere IAR330PUMA NAVAL, realizate în cadrul Acordului Cadru pe perioada 2010 – 2014;
4. Beneficiar: Serviciul Român de Informații: 4.335,43 mii lei (fără TVA): revizie P2, piese schimb, echipamente și servicii-elicoptere tip IAR 330;

5. Beneficiar: Ministerul Afacerilor Interne: 3.972,16 mii lei (fără TVA): servicii de întreținere și furnizare piese de schimb elicoptere tip IAR 316B;
6. Beneficiar: S.C. Eurocopter România S.A.: 3.890,23 mii lei (fără TVA): piese schimb, lucrări colaborare, servicii pentru elicoptere;
7. Beneficiar: diverși: 2.593,51 mii lei (fără TVA): diverse lucrări cu profil de aviație și neaviațice;
8. Beneficiar: diverși: 3.519,80 mii lei (fără TVA): piese schimb, materiale și servicii;

c. Oportunități. Perspectiva vânzărilor pe termen mediu și lung

- piața internă

- 1 Fabricația de piese de schimb (pentru produsele SA316 B Alouette III și SA330 Puma) și componente de aeronave ar putea crește semnificativ în următorii ani, prin SC Eurocopter România SA, pentru lanțul internațional de distribuție al Eurocopter SAS.
- 2 Posibila achiziționare de către SC IAR SA, în anul 2013, a certificatelor de tip a produselor de aripă fixă IS 29D2, IS28B2, IS 28M2, IAR 46S dezvoltate în trecut de societate, va permite creșterea portofoliului de contracte și comenzi cu Aeroclubul României, în domeniul lucrărilor de întreținere / reparații / reparații capitale / modernizări aferente acestor produse.

- piața externă

- 3 Serviciile de “product suport” pentru flotele de elicoptere din Pakistan, Emiratele Arabe Unite, Liban și Oman vor continua și în următorii ani, pe baza contractelor de follow on support semnate sau în curs de semnare de către S.C. IAR S.A. cu beneficiarii din aceste țări (contracte pe termen mediu sau lung).
- 4 Există o importantă piață potențială în domeniul modernizării, în condiții de competitivitate, a unor elicoptere PUMA existente în exploatare în diferite zone ale lumii, sub condiția obținerii acordului prealabil al Eurocopter SAS.
- 5 Există posibilitatea ca SC IAR SA să efectueze lucrări de reparații capitale și modernizări la flota de elicoptere IAR/SA 316B Alouette III deținute de Angola.
- 6 Există posibilitatea ca SC IAR SA să colaboreze cu Eurocopter SAS și SC Eurocopter România SA în ceea ce privește asigurarea lucrărilor de mentenanță și modernizare la elicopterele Gazelle.
- 7 SC IAR SA are în vedere preluarea unor obligații de off-set aferente unor contracte de achiziții publice încheiate de organisme guvernamentale românești cu companii străine.
- 8 Posibila achiziționare de către SC IAR SA, în anul 2013, a certificatelor de tip a produselor de aripă fixă IS 29D2, IS28B2, IS 28M2, IAR 46S dezvoltate în trecut de societate, va permite creșterea portofoliului de contracte și comenzi cu deținătorii externi ai unor astfel de aeronave, în domeniul lucrărilor de întreținere/reparații/reparații capitale/modernizări aferente acestor produse.

1.1.4.2. Situația concurențială în domeniul de activitate al S.C. IAR S.A. Brașov

Principali concurenți ai produselor S.C. IAR S.A. Brașov sunt următorii:

Nr. crt	Produsul sau grupa de produse	Concurentul	
		pe piața internă	pe piața externă
1	elicopter PUMA	Ucraina și Rusia (Aviakon și Kazan Helicopters) cu produsul Mi-8, Mi-17	Eurocopter SAS- SuperPuma/Cougar, Sikorsky SUA – UH 60L, NH Industries (concern european) – NH 90, DENEL Africa de Sud, Kazan Rusia – MI 17
2	elicopter IAR316B (în prezent, SC IAR SA nu mai oferă elicoptere IAR316B nou fabricate)	Eurocopter SAS – AS 350/355, EC120, EC135/635, EC 155, Bell Helicopter Textron – Bell427, Bell 429i, Bell430, Bell412, Bell206, Bell407, Agusta Italia – A109 Power, A119 Koala, Robinson SUA – R44, R22, MDHelicopters Belgia – MD500/600	Eurocopter SAS – AS 350/355, EC120, EC135/635, EC 155, Bell Helicopter Textron – Bell427, Bell 429i, Bell430, Bell412, Bell206, Bell407, Agusta Italia – A109 Power, A119 Koala, Robinson SUA – R44, R22, MDHelicopters Belgia – MD500/600

1.1.4.3 Dependenta societății de un singur client sau grup de clienți

Beneficiarii interni ai produselor și serviciilor SC IAR SA sunt componente ale Sistemului Național de Securitate (M.Ap.N, M.A.I. și S.R.I.).

Cu toate că, pentru îndeplinirea condițiilor de menținere în stare de operabilitate a flotelor de elicoptere deținute de acești clienți interni, este necesară efectuarea, cu o anumită periodicitate, a unor lucrări și servicii de mentenanță / reparații / reparații capitale, datorită alocărilor bugetare insuficiente se menține tendința de scădere a cererilor și comenzilor pe piața internă, cu un puternic impact negativ asupra SC IAR SA.

1.1.5. Evaluarea aspectelor legate de angajații/personalul societății

1.1.5.a Numărul și nivelul de pregătire a angajaților societății. Gradul de sindicalizare

În structura organizatorică a S.C. IAR S.A. se regăsesc:

- a) compartimente direct subordonate Directorului General al S.C. IAR S.A., inclusiv Departamentul Calitate;
- b) Direcția Dezvoltare-Producție, din care fac parte compartimentele de cercetare-dezvoltare și Departamentul Producție;
- c) Direcția Comercială și Economică, din care fac parte compartimentele economice și comerciale.

La data de 31.12.2012 societatea avea un număr de 315 salariați, în următoarea structură:

- directori executivi	2
- șefi compartimente	17
- studii superioare	77
- studii medii de specialitate	18
- maiștri	8
- inspectori tehnici de calitate	5
- muncitori	178
- functionari	10

Vârsta medie a personalului salariat al SC IAR SA, la finele anului 2012, a fost de 51,8 de ani la bărbați și de 49,4 de ani la femei. La data de 31.12.2012, bărbații reprezentau 78,09% din totalul de personal, diferența fiind reprezentată de femei. La aceeași dată experiența în aviație a personalului SC IAR SA era de 29,33 de ani.

Din totalul salariaților societății, 86,98 % sunt membri ai Sindicatului Liber Independent "ICA".

1.1.5.b Raportul dintre manager și angajați. Elemente conflictuale.

Baza relațiilor de muncă din SC IAR SA o reprezintă Contractul Colectiv de Muncă aplicabil la nivel de societate. Administrația SC IAR SA a manifestat în mod constant o atitudine de colaborare și înțelegere cu salariații societății și, implicit, cu reprezentanții S.L.I. "ICA". Pe parcursul anului 2012 la SC IAR SA nu au existat conflicte de muncă și nici elemente conflictuale.

1.1.6. Evaluarea aspectelor legate de impactul activității de bază a S.C. IAR S.A. asupra mediului înconjurător

Activitățile legate de protecția mediului în cursul anului 2012 s-au desfășurat în conformitate cu cerințele specifice legislației de mediu și cu cerințele impuse în cele trei autorizații de mediu deținute de IAR SA : Autorizația Integrată de Mediu, Autorizația de Gospodărire a Apelor și Autorizația privind Emisiile de Gaze cu Efect de Seră.

În cadrul SC IAR SA există un compartiment dedicat activității de protecție a mediului înconjurător. Societatea monitorizează calitatea factorilor de mediu: apă, aer sol în conformitate cu cerințele impuse prin autorizație, iar în decursul anului 2012 nu s-au înregistrat depășiri ale limitelor impuse. Au fost efectuate toate raportările impuse atât prin autorizație, cât și alte raportări și situații solicitate de APM Brașov, ARPM Sibiu, ANPM și SGA Brașov.

În cursul anului 2012 s-a realizat punctul 4 din Planul de acțiuni - anexă la Autorizația Integrată de Mediu: "Retehnologizarea stației de neutralizare", care a avut termenul de finalizare 31.12.2012.

Pe parcursul anului analizat s-au predat aproximativ 500 tone deșeuri periculoase către firma autorizată pentru eliminarea deșeurilor periculoase, cu care societatea are relații contractuale.

În anul 2012 s-a obținut o nouă autorizație integrată de mediu, valabila până pe 31.12.2013, dată când trebuie finalizată ultima măsură din Planul de acțiuni: Retehnologizarea stației de epurare mecano- biologică.

Cu ocazia controalelor efectuate de Garda de Mediu-Comisariatul Județean Brașov s-a constatat faptul că SC IAR SA își onorează obligațiile de mediu, context în care nu s-au aplicat sancțiuni.

1.1.7. Evaluarea activității de cercetare și dezvoltare – societatea are un departament propriu de proiectare cu ajutorul căruia asigură modernizarea elicopterelor conform cerințelor contractuale.

1.1.8. Evaluarea activității societății privind managementul riscului

Prin natura activităților efectuate, societatea este expusă unor riscuri variate, care includ: riscul valutar, riscul de rată a dobânzii, riscul de lichiditate.

Riscul valutar: Societatea este expusă fluctuațiilor cursului de schimb valutar pentru disponibilitățile, creanțele și datoriile înregistrate în alte valute, în principal USD și Euro.

Societatea nu a utilizat instrumente financiare derivate de protecție împotriva fluctuațiilor de curs.

Riscul de rată a dobânzii: Fluxurile de numerar operaționale ale societății nu sunt afectate de variațiile înregistrate pe piața bancară a ratei de dobândă, deoarece societatea nu are angajat niciun credit și nici nu intenționează ca pe termen mediu să contracteze credite bancare.

Riscul de lichiditate (cash-flow): Conducerea societății a asigurat și asigură un management prudent al riscului de lichiditate, urmărind în permanență menținerea de numerar suficient, astfel încât să-și poată onora la termen toate plățile ajunse la scadență.

Societatea are implementat Sistemul de Control Intern/Managerial, fiind elaborată o procedură de sistem ce respectă cerințele Standardului 11, definit de Ordinul 946/2005 al MFP.

Conducerea societății a urmărit și urmărește în permanență reducerea la minimum a efectelor potențial adverse, asociate factorilor de risc prezenți, asupra performanței financiare a societății.

1.1.9. Elemente de perspectivă privind activitatea societății

1.1.9.a SC IAR SA intenționează să încheie un contract multi-anual pentru întreținere, reparații și modernizări elicoptere Iar 330 Puma aparținând Forțelor Aeriene. SC IAR SA are posibilitatea și experiența necesară pentru a derula un contract multi-anual care să aibă ca obiect efectuarea lucrărilor de reparație capitală și modernizarea tuturor elicopterelor, pe baza unui credit furnizor acordat Ministerului Apărării Naționale, funcție de alocațiile bugetare din următorii ani. Această propunere prezintă avantaje pentru ambele părți:

- Statul Major al Forțelor Aeriene va putea asigura disponibilitatea de zbor a elicopterelor deținute,
- SC IAR SA va avea posibilitatea să își încarce capacitățile de producție și să-și ocupe forța de muncă înalt specializată, cu efecte pozitive și asupra menținerii capacităților de producție ale subcontractărilor săi autorizați: SC Turbomecanica SA București, SC Aerostar SA Bacău, SC Aeroth SA București, SC Aero fina SA București.

1.1.9.b Așa cum a fost menționat și în Raportul anual 2011, Acordul – Cadru semnat în cursul lunii iunie 2010 de Guvernul României și Eurocopter SAS în scopul dezvoltării unei baze competitive în industria de elicoptere și dezvoltarea Parcului Tehnologic Aerospațial din Brașov”, predecea modificarea perimetrelor de afaceri ale SC IAR SA și SC Eurocopter România SA prin înființarea unor centre de competență la aceste societăți.

Pentru îndeplinirea acestui deziderat, Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor de la SC IAR SA a aprobat, prin Hotărârea nr. 05/16.06.2010, participarea SC IAR SA la creșterea capitalului social al SC Eurocopter România SA cu un aport în natură constând din terenuri, clădiri, mijloace fixe, pregătire de fabricație, documentația tehnică aferente activităților de MRO pentru elicopterele IAR 316 B Alouette III și IAR 330 Puma, hotărâre ce a fost atacă de mai mulți acționari minoritari, la Tribunalul din Brașov, atât printr-o cerere de suspendare pe bază de ordonanță președințială, cât și prin cereri de anulare, acestea făcând obiectul procesului din Dosarul 7264/62/2010.

Deoarece indiferent de sentința definitivă și irevocabilă ce putea fi dată de justiție în cadrul procesului din Dosarul 7264/62/2010, Hotărârea AGEA nr. 05/2010 nu mai putea fi pusă în aplicare ca urmare a modificării în timp a valorii aportului SC IAR SA la majorarea capitalului social al SC Eurocopter România SA, adunarea generală extraordinară a acționarilor SC IAR SA, a aprobat propunerea de revocare, în integralitatea sa, a Hotărârii AGEA nr. 05/16.06.2010, emițând, în acest sens, Hotărârea nr. 02/25.04.2012.

În baza acestei hotărâri, consiliul de administrație și conducerea executivă a SC IAR SA:

- au negociat și semnat cu Eurocopter SAS Actul Adițional nr. 5 la Acordul Acționarilor SC Eurocopter România SA, prin care s-a aprobat prelungirea duratei de funcționare a SC Eurocopter România SA până la data de 26.06.2023, cu menținerea capitalului social actual al SC Eurocopter România SA,
- au negociat și semnat cu SC Eurocopter România SA contractul de închiriere în baza căruia societatea mixtă închiriază, până la data de 26.06.2023, activele (terenuri, construcții și mijloace fixe) care făceau obiectul contractului inițial de acordare a dreptului de uzufruct.

Hotărârea AGEA nr. 02/25.04.2012 a fost, la rândul ei, atacată în justiție de către doi mici acționari ai SC IAR SA, procesul fiind acum pe rolul Tribunalului Brașov.

În paralel, se urmărește obținerea unor comenzi din partea altor companii de aviație, inclusiv prin participarea la programe de offset.

Pe viitor, SC IAR SA va continua să asigure utilități și servicii pentru toți agenții economici din cadrul Parcului Tehnologic Aeronautic Brașov.

De asemenea, SC IAR SA poate să inițieze/participe la alte programe în cadrul Parcului Tehnologic Aeronautic, în conexiune cu demararea proiectului de realizare a Aeroportului Internațional Ghimbav – Brașov, cum ar fi:

- dezvoltarea de facilități aeroportuare
- asigurarea serviciilor heliport
- implicarea în programe de mentenanță / modernizare avioane
- închiriere de active.

O altă posibilitate de dezvoltare a activităților aeronautice asigurate de SC IAR SA decurge din adararea societății la Clusterul Transilvania Aerospace.

Evoluția indicatorilor **lichiditate curentă** și **lichiditate imediată** pe parcursul ultimilor 4 ani este următoarea:

Indicator	Perioada analizată			
	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012
Indicatorul lichidității curente	1,51	4,84	10,28	9,54
Indicatorul lichidității imediate	1,12	2,15	6	6,4

1.1.9.b Efectul cheltuielilor de capital asupra situației financiare comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut - nu este cazul

1.1.9.c Evenimente, tranzacții, schimbări economice care afectează semnificativ veniturile din activitatea de bază

Hotărârea CSAT luată la începutul anului 2013, de a mări în următorii ani, în mod semnificativ, bugetul Ministerului Apărării Naționale, va avea repercursiuni pozitive și asupra bugetelor alocate Statului Major al Forțelor Aeriene, respectiv Statului Major al Forțelor Navale și, pe cale de consecință, estimăm că în următorii ani se va înregistra o creștere a volumului de contracte și comenzi al societății din partea acestor beneficiari.

2. ACTIVELE CORPORALE ALE S.C. IAR S.A.

2.1. Amplasarea și caracteristicile principalelor capacități de producție din proprietatea S.C. IAR S.A.

Activele S.C. IAR S.A. amplasate inițial în 16 obiective, distinct evidențiate în situațiile patrimoniale ale societății, au fost comasate în 8 obiective, scopurile urmărite prin această acțiune fiind:

- restrângerea spațiilor de producție și optimizării fluxurilor pe diferite activități, prin raportarea la volumul și specificul activităților curente asigurate de societate,
- reducerea consumurilor energetice, în special la gaz metan și electricitate,
- îndeplinirea sarcinilor ce revin societății conform „Planul de acțiuni – Anexa nr. 1” al Autorizației integrate de mediu,
- îmbunătățirea condițiilor de muncă.

Spațiile rămase neutilizate în urma acestui proces și instalațiile aferente au fost trecute în conservare.

Clădirile din incinta societății au un grad diferit de uzură fizică, funcție de anul punerii lor în funcțiune și de lucrările de modernizare la care acestea au fost supuse.

Ținând cont de obiectivele declarate, în anul 2012 au fost continuate atât lucrările de modernizare a capacităților de producție în care s-au concentrat activitățile, cât și cele legate de mediu:

- *obiectul 6 și obiectul 7 – Hala de fabricație aerestructuri și Anexa tehnică,*
- *obiectul 18 și obiectul 18A – Stația de neutralizare și respectiv Stația de epurare,*
- *infrastructura heliportului (turn control, stație de combustibil).*

Acțiunile întreprinse în acest sens s-au concretizat în:

1) lucrări de modernizare și re tehnologizare capacități de producție:

- *înlocuire uși acces la hala obiectului 6,*
- *înlocuirea luminatoarelor la hala obiectului 6,*
- *reparații hidroizolații la obiectul 6,*
- *reamenajarea spațiilor de birouri din pavilionul administrativ obiectul 2,*
- *repararea și aducerea stației de neutralizare în parametri inițiali,*
- *modernizarea centralei termice,*
- *re tehnologizarea instalației de distribuție a apei potabile (grup pompare, contorizare)*
- *instalație de încălzire cu aeroterme la Atelierul Tratamente de Suprafață,*
- *sistem wireless de management al energiei electrice, gazului metan și aerului comprimat,*
- *sistem de detecție și a alarmare la incendiu,*

2) achiziții de accesorii de producție, mic utilaj, A.M.C.-uri și mijloace de transport, dintre care, cele mai importante sunt: mașină de aspirat și spălat pardoseli industriale, echipament de control cu ultrasunete, microscop, distilator apă, echipament de încercări la ceață salină, autospecială pompieri (second hand)

3) realizarea proiectului tehnic „Retehnologizarea Stației de Epurare IAR Ghimbav” și a documentațiilor tehnice de obținere a avizului de gospodărire a apelor și a acordului de mediu.

2.2. Gradul de uzură a proprietăților S.C. IAR S.A

Gradul general de uzură a proprietăților S.C. IAR S.A. se prezintă astfel:

- *clădirile și obiectivele în care societatea își desfășoară activitatea în mod curent au un grad de uzură de 35% (hala ob. 6, anexa tehnică ob. 7) și de 30% (pavilionul tehnic și administrativ ob. 2);*
- *mijloacele fixe, obiectele de inventar și echipamentele tehnologice utilizate au un grad de uzură cuprins între 25% și 50%;*
- *mijloacele de transport au un grad de uzură cuprins între 30% și 50%;*

De asemenea,

- *gradul de uzură este cuprins între 30% și 50% la clădirile de producție și alte obiective de natura construcțiilor (clădiri, drumuri, platforme) aflate în conservare;*
- *gradul de uzură este de 100% la două clădiri de producție dezafectate (acestea fiind singurele clădiri care au fost ridicate înainte de cel de-al doilea război mondial), pentru care urmează să se inițieze procedura de casare și demolare;*
- *rețelele exterioare de energie termică, apă/canal, aer, au un grad de uzură cuprins între 25% și 70%.*

2.3 Probleme legate de dreptul de proprietate asupra activelor corporale deținute de SC IAR SA - nu este cazul

3. PIAȚA VALORILOR MOBILIARE EMISE DE S.C. IAR S.A.

3.1. Piețele pe care se tranzacționează acțiunile emise de S.C. IAR S.A.

Acțiunile emise de S.C. IAR S.A. sunt tranzacționate pe Bursa de Valori București - Rasdaq.

Evoluția valorii de piață a acțiunilor SC IAR SA în ultimele 12 luni este prezentată în graficul următor:

Din analiza făcută în baza informațiilor publice postate pe site-ul BVB – Rasdaq reiese următoarea evoluție a tranzacționării acțiunilor SC IAR SA pe parcursul ultimelor 6 luni (august 2012–ianuarie 2013):

Număr total tranzacții	Număr total acțiuni tranzacționate	Valoare totală acțiuni tranzacționate (lei)	Valoarea medie de deschidere a tranzacțiilor (lei)	Pretul minim mediu (lei)	Pretul maxim mediu (lei)	Pretul mediu mediu (lei)	Valoarea medie de închidere a tranzacțiilor (lei)	Variația prețului mediu (%)
696	225610	245487,46	1,107	1,097	1,120	1,107	1,11	-0,58

Se poate constata că valoarea medie de piață a acțiunilor SC IAR SA rezultată în urma tranzacțiilor efectuate pe parcursul ultimelor 6 luni s-a situat în jurul cifrei de 1,107 lei, ceea ce reprezintă puțin sub 50% din valoarea nominală a acțiunilor societății (2,5 lei).

Este posibil ca incertitudinea privind evoluția viitoare a perimetrului de afaceri al SC IAR SA și, implicit, structura activităților ce urmează să fie asigurate pe termen mediu și lung de către societate să influențeze atât volumul tranzacțiilor cu acțiunile societății, cât și valoarea de piață a acestora.

3.2. Valoarea dividendelor plătite de S.C. IAR S.A. în ultimii trei ani

Pentru anul 2010, suma repartizată pentru a fi împărțită sub formă de dividende acționarilor SC IAR SA a fost de 4.076.646,30 lei, rezultând un dividend brut pe acțiune de 0,2159371 lei. Dividendele au fost plătite de asemenea prin virament bancar și prin intermediul SC Depozitarul Central SA, acționarilor înregistrați în registrul acționarilor la data de 20.05.2011.

Pentru anul 2011, suma repartizată pentru a fi împărțită sub formă de dividende acționarilor SC IAR SA a fost de 2.607.300 lei, rezultând un dividend brut pe acțiune de 0,138126 lei. Dividendele au fost plătite de asemenea prin virament bancar și prin intermediul SC Depozitarul Central SA, acționarilor înregistrați în registrul acționarilor la data de 31.05.2012.

Pentru anul 2012, suma repartizată pentru a fi împărțită sub formă de dividende acționarilor SC IAR SA este de 984.916 lei, rezultând un dividend brut pe acțiune de 0,05217 lei. Dividendele vor fi plătite prin virament bancar și prin intermediul SC Depozitarul Central SA, acționarilor înregistrați în registrul acționarilor la data de 31.05.2013.

3.3. Activități de achiziționare a propriilor acțiuni – nu este cazul.

3.4. Filiale ale S.C. IAR S.A. – nu este cazul.

3.5. Emiterea de acțiuni sau alte titluri de creanță – nu este cazul.

4. CONDUCEREA S.C. IAR S.A.

4.1. Administratorii S.C. IAR S.A. pe parcursul anului 2012:

Nr crt	Nume și prenume	Funcția la SC IAR SA	Vârsta	Calificare	Funcția	Vechime în funcția deținută la SC IAR SA
1.	Radu-Petru ISPAS	Președintele Consiliului de Administrație	61	inginer, economist	Administratorul public al Consiliului Județean Brașov	de la 10.12.2012
2.	Claudiu-Constantin STAFIE	Președintele Consiliului de Administrație	44	inginer, economist	Secretar de Stat - MECMA	până la 09.12.2012
3.	Mihai DAVID	Administrator	48	inginer	Consilier Local	09.03.2009-prezent
4.	Mihai VEȘTEA	Administrator	54	inginer	Consilier județean	09.03.2009-prezent
5.	Liliana STUPARU	Administrator	57	economist	Consilier superior DIAPS MECMA	01.04.2010-prezent
6.	Cornel BOBÂLCĂ	Administrator	38	jurist	Director Dir Juridică – OPSPIMECMA	07.12.2010-prezent

Nici unul dintre cei mai înainte nominalizați: nu are vreun acord, înțelegere sau legătură cu alte persoane, în baza cărora să fi fost numit ca administrator la S.C. IAR S.A.; nu a încheiat nici un fel de tranzacție cu S.C. IAR S.A.; nu a participat la capitalul social al S.C. IAR S.A.

4.2. Conducerea operativă a S.C. IAR S.A.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 31/1991 republicate, cu modificările și completările ulterioare, conducerea organizarea, reprezentarea și gestionarea activității SC IAR SA este asigurată de domnul **ing. Neculai BANEĂ - DIRECTOR GENERAL**, acesta reprezentând societatea comercială în raporturile cu terții și purtând răspunderea pentru modul în care îndeplinește actele de conducere a societății, conform contractului de mandat numărul E425/30.03.2009.

Domnul Neculai BANEĂ deține 0,00042375% din capitalul social (cotă deținută prin atribuirea de acțiuni în cadrul procesului de privatizare în masă).

Conducerea executivă a SC IAR SA este asigurată de domnii ec. **Ion DUMITRESCU – Director Executiv Comercial și Economic** și **ing. Andrei LÔRINCZ – Director Executiv Dezvoltare-Producție**, aceștia având statut de funcționari ai societății (în baza contractelor individuale de muncă semnate cu societatea). Nici unul dintre cei mai înainte nominalizați nu are vreun acord, înțelegere sau legătură cu alte persoane, în baza cărora să fi fost numit în conducerea S.C. IAR S.A și nu a fost implicat în litigii sau proceduri administrative în ultimii 5 ani

Cei doi directori executivi dețin următoarele cote din capitalul social al SC IAR SA:

- domnul Ion DUMITRESCU: 0,00125537% din capitalul social (cotă deținută prin atribuirea de acțiuni în cadrul procesului de privatizare în masă)
- domnul Andrei LÔRINCZ: 0,0062133% din capitalul social (cotă deținută prin atribuirea de acțiuni în cadrul procesului de privatizare în masă și ca urmare a achiziționării de acțiuni de pe pieța RASDAQ)

4.3. Litigii sau proceduri administrative referitoare la activitatea persoanelor din conducerea societății în cadrul S.C. IAR S.A. – nu este cazul

5. SITUAȚIA FINANCIAR-CONTABILĂ

Situația economico-financiară actuală, comparativ cu ultimii trei ani, se prezintă astfel:

a) elemente de bilanț

lei

ELEMENTE DE BILANT	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012
I.Active imobilizate	51.183.358	51.280.121	50.359.395	43419231
Stocuri	40.999.088	41.979.627	32.346.289	28266577
Creante	97.800.518	21.911.145	16.574.306	29961761
Casa si conturi la banci	19.764.253	11.534.642	656.449	3573618
Investitii financiare pe termen scurt	0		28.168.855	22868031
II.Active circulante	158.563.859	75.425.414	77.745.899	84669987
III.Cheltuieli inreg. in avans				
TOTAL ACTIV	209.747.217	126.705.535	128.105.294	128089218
Capital social	47.197.132	47.197.132	47.197.132	47197132
Rezerve din reevaluare	3.139.331	3.139.331	3.139.331	3139331
Rezerve	12.172.966	13.379.627	13.832.588	13504027
Profit	2.713.747	4.529.607	2.897.416	1158725
Pierdere				
Rezultat reportat	3.332.878	3.332.878	3.332.878	3951194
I Capitaluri proprii	68.405.842	71.578.575	70.399.345	68950409
II Provizioane pt.riscuri si cheltuieli	36.423.715	33.437.352	43.135.199	43401514
Imprumuturi si datorii asimilate	76.697.522	4.594.076		
Furnizori	10.711.838	6.857.073	3.952.806	2974326
Cienti creditorii	1.879.390	1.600.838	1.096.467	1044805
Alte datorii	15.624.579	8.635.542	9520450	11717712
III Datorii total	104.913.329	21.687.529	14.569.723	15736843
IV Conturi de regularizare	4.331	2.079	1.027	452
TOTAL PASIV	209.747.217	126.705.535	128.105.294	128089218

Activele imobilizate reprezintă 24,40% în anul 2009, 40,47% în anul 2010, în anul 2011 acestea au o pondere de 39,31%, iar în anul 2012 ponderea este de 33,9 %

b) contul de profit și pierdere

lei

CONTUL DE PROFIT SI PIERDERE	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012
Venituri din vanzarea marfurilor	5.008.017	753.705	6.254.437	4465255
Productia vanduta	136.351.157	58.661.552	56.123.971	37153710
Cifra de afaceri	141.359.174	59.415.257	62.378.408	41618965
Venituri din productia stocata – S.C.				
Venituri din productia stocata – S.D.	43.067.095	3.182.123	3.719.098	7174453
Alte venituri din exploatare	119.236	96.884	1.407.549	896775
VENITURI DIN EXPLOATARE –TOTAL	98.411.315	56.330.018	60.066.859	35341287
Cheltuieli privind marfurile , reduceri com primite	3.388.483	2.464.595	3.275.663	4579058
Cheltuieli cu mat.prime si mat.consumabile	44.629.991	28.660.443	24.520.375	10002294
Cheltuieli cu energia si apa	2.699.063	2.075.638	1.951.295	1647472
Alte chelt.materiale	103.944	1.372.573	136.614	273998
Cheltuieli privind prestatii externe	6.028.853	2.490.212	3.277.258	3463376
Cheltuieli cu impozite , taxe si varsam. asimilate	312.093	222.973	232.330	197410
Cheltuieli cu salariile	20.420.673	11.414.102	9.648.683	9567828
Cheltuieli.cu asigurari si protectie sociala	5.430.786	3.055.240	2.609.906	2624693
Cheltuieli cu personalul	25.851.459	14.469.342	12.258.589	12192521
Cheltuieli cu despagubiri,donatii si active si mediu	938.025	5.128.145	1.484.228	55247
Cheltuieli cu provizioane diminuate cu venituri din provizioane	-437.746	-10.591.331	9.557.077	-4775138

<i>Cheltuieli cu amortizarea si constituire provizioane</i>	1.234.184	1.179.207	1.010.865	7732380
<i>Ajustări privind activele circulante</i>	-422	216.226	64.557	927141
CHELTUIELI DE EXPLOATARE -TOTAL	84.747.927	47.688.023	57.768.851	36295759
REZULTAT DIN EXPLOATARE - PROFIT	13.663.388	8.641.995	2.298.008	-954472
VENITURI TOTALE	104.380.394	67.630.791	63.129.363	39218372
CHELTUIELI TOTALE	101.376.147	63.022.449	59.572.491	37584913
REZULTATUL BRUT AL EXERCITIULUI - PROFIT	3.004.247	4.608.342	3.556.872	1633459

Pondereea cheltuielilor de exploatare în total cheltuieli: în anul 2009 este de 83,59%, în anul 2010 este de 75,67%, în anul 2011 este de 96,97%, iar în anul 2012 este de 96,57%.

Pondereea veniturilor din exploatare în total venituri: in anul 2009 este de 94,28%, %, în anul 2010 este de 83,29%, în anul 2011 este de 95,14%, iar în anul 2012 este de 90.11%.

Activitatea de producție a societății are la bază doar contracte ferme și contracte cadru multianuale, cu desfacerea asigurată. Valorile indicatorilor „cifră de afaceri” și „venituri din producția stocată” sunt determinate de graficele de livrări și de modalitatea de transport a produselor convenită cu beneficiarii.

În anul 2012, gradul de încărcare a capacităților de producție a fost în medie de 78 %.

Volumul cheltuielilor totale a fost diminuat prin aplicarea pe parcursul anului 2012 a măsurii de protecție a nucleului de specialiști din SC IAR SA, pentru un număr mediu lunar de 69,25 norme, aceasta făcându-se cu respectarea OUG nr. 95/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Aplicarea acestei măsuri a permis nu numai reducerea costurilor cu personalul, ci și a costurilor înregistrate pe perioada de iarnă cu încălzirea și asigurarea celorlalte utilități în spațiile de producție.

c) fluxuri de numerar - disponibilul bănesc al societății la 31.12.2012 a fost de 3573618 lei.

Situația financiar-contabilă este conformă cu documentele atașate prezentului raport anual: situațiile financiare la 31.12.2012, raportul de gestiune aferent anului 2012 și raportul auditorului financiar pentru exercițiul financiar 2012.

6. ANEXE: lista societăților comerciale la care S.C. IAR S.A. deține participații.

PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE,

Radu-Petru ISPĂȘ

DIRĂCTOR GENERAL,

Neculai BANEĂ

DIRECTOR COMERCIAL ȘI ECONOMIC,

Ion DUMITRESCU